

Vicent Usó publica 'La mà de ningú', novel·la negra amb un rerefons social

Una mà amb sis dits

Lluís Llorc
BARCELONA

"Vicent Usó és un narrador experimentat que té coses a dir i recursos per dir-les", és la síntesi que fa fer l'editor de Proa, Josep Lluich, de l'autor de la novel·la *La mà de ningú*.

Nascut a Vila-real el 1963, Usó ha publicat dotze títols i ha rebut diferents premis. En aquesta ocasió ha escrit una novel·la negra, poc habitual en ell, de fons social: "M'agrada la capacitat per seduir el lector i, sobretot, la capacitat de penetració social que té aquest gènere." Usó és un autor vocacional que un cop surt de la feina funcional dedicada cada dia unes hores a escriure. "Escriu perquè m'inquieta el món que tinc al voltant, em fa plantejar preguntes, per què passen determinades coses".

La mà de ningú comença amb la descoberta al camp d'una mà amputada, un híbrid entre un conte de Calders i un film de

Lynch, en què Usó no s'ha inspirat. Partint d'aquí, com en el famós títol de Pirandello, sis personatges busquen autor... i amaguen secrets. Un vell pagès, un immigrant il·legal, una malabarista ocupa, una dona maltractada, una mena de repartidor aficionat a les prostitutes i un metge vidu de fa poc.

"La trama central, el nucli de l'obra, és una notícia cruenta del passat recent de la història d'Europa, que no puc desvelar... Havia de ser per al conte de *Subsòl*, el recull de relats del col·lectiu Unai Si-

set, però em vaig adonar que tenia material per a una novel·la." I això va fer, mantenint l'ambient parisenc obligat per als contes de *Subsòl* i un format coral amb què se sent còmode.

Vicent Usó és un autor acurat que sempre té algun llibre entre mans, "però mai més d'un projecte alhora perquè m'absorbeixen molt i no em queda espai mental per a un altre". Però la feina permanent no vol dir un gran volum d'obra, sinó un treball escrupolós amb el text. "En l'estil no pot faltar el treball, elaboro cada frase tant com cal, independentment del llibre que escriu, perquè la manera d'explicar les coses ha de

Vicent Usó ens ofereix una història coral amb sis personatges que conflueixen en una situació complexa ■ QUIM PUIG

ser diferent, però l'esforç de millora sempre ha de ser exigent; i treballar molt no vol dir escriure frases complicades o afegir molta informació documental, més aviat vol dir alleugerir, prescindir de tot allò superflu."

A Lluich, l'estil d'aquesta novel·la li recorda "algunes de Simenon, per l'habilitat de traslladar la realitat, pel detall i per la psicologia dels personatges". "En una novel·la negra honesta la resolució es pot saber a través del que es va llegint", afegeix l'autor. L'obra no té final obert, que el lector no pateixi, perquè la mà és d'algú i gaudiran esbrinant pas a pas de qui. ■

Mirador

Jordi Maluquer

Gira ben ordida

En ocasió del vintè aniversari, el juliol del 2008, ja vam valorar molt la iniciativa i desenvolupament successiu de l'Orquestra de Cadaqués, construïda de manera exemplar. Ara ens ha sorprès una vegada més bastint una minigira per Alemanya. En tres dies, tres auditoris importants: la Kuppelsaal de Hannover, la Philharmonie de Colònia i l'Alte Oper de Frankfurt. Per començar van escollir bé el director: Gianandrea Noseda, guanyador de l'edició del 1994 del prestigiat concurs de directors que la mateixa orquestra organitza. El milanès Noseda ja s'ha fet un nom internacional amb les seves col·laboracions amb l'orquestra del teatre Marinsky i la presència, sovint, a Anglaterra i Alemanya. Per afegir-hi més al·licients van disposar com a solista de l'arpista francès Xavier de Maistre.

El programa, molt treballat, ofereix tres obres de compositors perifèrics –el biscaí Juan Cristóforo de Arriaga, el saguntí Joaquín Rodrigo i el camprodoní Isaac Albéniz– i dues obres franceses de Ravel i de Bizet. És remarcable començar amb Arriaga perquè la seva música llisca magníficament. A continuació, *Concierto de Aranjuez*, obra que històricament ha generat més drets d'autor al conjunt de l'Estat, però donant-li un toc diferent: canviant la guitarra per l'arpa, en una adaptació feta el 1974 per Nicanor Zabaleta. La música de Rodrigo resisteix molt bé aquestes variants. Només cal recordar l'esplèndida adaptació per a trompeta que en va fer Miles Davis. En aquesta conjunció d'obra i intèrpret, el públic va demanar una propina a la fi de la primera part i l'arpista va correspondre amb un ar-

ranjament seu de *La vida breve*, de Falla, als dos primers concerts, i anit, a Frankfurt, encara hi va afegir una adaptació per a arpa dels *Recuerdos de la Alhambra*, de Francisco Tàrraga. La segona part començava amb una bona orquestració de Jesús Rueda de l'obra pianística *Evocación*, d'Albéniz, que conduiria a la *Pavane pour une infante défunte*, de Ravel, per acabar en la sentor mediterrània de la *Sinfonia núm. 1*, de Bizet.

Aplegar tots aquests atots i aconseguir presència en unes sales de prestigi en què desfilen les més grans orquestres, en un país melòman i exigent, no és a l'abast de tothom. I menys en formacions simfòniques. Cal congratular-se de la projecció musical del nom de Cadaqués més enllà de les fronteres estatals. Ajuda a expandir un senyal identitari que només han aconseguit solistes, conjunts de cambra o de música antiga.

Un escriu aquestes ratlles des d'una certa nostàlgia. Davant l'esca de la proposta havia planificat assistir al segon dels concerts. Les boires de l'aeroport de Munic van fer cancel·lar el vol que enllaçava amb Colònia. Per sort l'Orquestra de Cadaqués fa ara temporada a Girona.

En tres dies, van actuar a tres auditoris importants

Críticajazz

Pere Pons

Komeda viu

Marcin Wasilewski Trio
43 Voll-Damm Festival de Jazz de Barcelona
Luz de Gas. 15 de novembre

L'ombra d'un antic estudiant de medicina es projecta per damunt de tots els creadors musicals de la Polònia contemporània. Respon al nom de Krzysztof

Komeda i així que va canviar l'estetoscopi per les partitures va omplir de bellesa i misteri sonor les imatges de grans cineastes com Roman Polanski i Andrew Wajda, a més de perfilar una obra personal, que va concedir al jazz i a les músiques improvisades una quarta dimensió. La seva sobtada mort el

1969, quan tot just acabava de complir 38 anys, va escapar a la trajectòria d'un dels creadors europeus més originals i intuits del segle XX.

Resulta revelador, però, constatar com una vida tan curta va generar un rèdit més que sobrat per il·luminar el camí a seguir de les generacions posteriors. La prova d'això és que en els darrers anys estan sorgint de Polònia

un bon grapat de músics i formacions amb propostes de música lliure que en bona mesura són deutes de les coordenades estètiques i de concepte establertes per Komeda.

Més enllà d'antics companys de viatge del geni de Poznan que continuen en actiu com el trompetista Tomas Sztanko, són exponents de la nova fornada els que avancen en aquesta direcció d'una

manera impecable i brillant. Alguns ho fan d'una manera evident com el pianista Leszek Mozder amb el disc de només piano de títol prou explícit, *Komeda*. Altres n'expandeixen l'univers amb projectes més oberts, tot i que compartint el mateix esperit. Aquest és el cas de l'excel·lent trio que lidera al piano Marcin Wasilewski i que dimarts va oferir un concert impecable

en el marc del Festival de Jazz de Barcelona. Una sessió que bé podria catalogar-se com una de les perles del certamen.

Un repertori combinat de peces pròpies i adaptacions de lliure creadors, com ara Ornette Coleman, Paul Bley i Hermeto Pascoal, es va convertir en pedra preciosa, mineral inquietant i misteriosa joia en mans de Wasilewski i els seus. Una meravella.